

Maria Kronqvist-Berg

En unik blandning av informationsvetenskaplig forskning

- ASIS&T European Workshop 2013

Den 5-6 juni 2013 hölls den andra i ordningen ASIS&T European Workshop (AEW) i Åbo. ASIS&T European Workshop är en öppen informationsvetenskaplig konferens som arrangeras vartannat år av den europeiska avdelningen av Association for Information Science and Technology (ASIS&T). Den första ASIS&T European Workshop ägde rum vid University College Cork, Cork, Irland år 2011. Årets konferens arrangerades av ämnet Informationsvetenskap vid Handelshögskolan vid Åbo Akademi och Institutionen för kulturvetenskaper vid Lunds Universitet i samarbete med ASIS&T European Chapter.

Målet med konferensen är att sammanföra forskare och praktiker i Europa för att nätverka och diskutera aktuell forskning och utveckling inom det informationsvetenskapliga området. Det övergripande temat för årets konferens var "Digital information och institutions: changing practices of management and use".

I Åbo samlades 35 deltagare från elva olika länder och på agendan stod tre keynotes, åtta posterpresentationer och tio kortare presentationer inom vetenskaplig kommunikation, teknologi- och informationspraktiker, inlärning och informationsåtervinning samt allmänna bibliotek. Tillsammans bildade presentationerna en helt unik blandning av informationsvetenskaplig forskning.

Keynotes

Konferensens tre keynotes hölls av professor Sally Wyatt, University of Maastricht, av professor Jens-Erik Mai, Royal School of Library and Information Science, University of Copenhagen och av professor Pamela McKenzie, University of Western Ontario.

Professor Sally Wyatt talade under rubriken "Open access – open for whom, access to what?". Hon gav en tänkvärd framställning av problematiken kring fri tillgång till forskningsdata. Wyatt konstaterade att open access till forskningsdata är en självklart bra företeelse för forskare och vetenskapsråden, för politiska beslut, för industrin och för samhället. Det finns ändå många problem som behöver lösas för att det ska fungera i praktiken. Det finns till exempel olika riktlinjer om vad som räknas som forskningsdata och vad som inte är det. En annan fråga är vem som ska betala för publicering, användarna eller skaparna av datan? Andra problem är relaterade till de tekniska verktygen och avsaknaden av standardiseringar och kompetens att använda dem, även motstridiga intressen bland aktörerna och juridiska frågor bidrar till komplexiteten. Open access till forskningsdata är en mycket mångfacetterad och aktuell fråga.

Professor Jens-Erik Mai höll den andra keynoten. Han utgick från rubriken "Disciplining information" och presenterade på ett medryckande sätt problematiken kring begreppet information. Informationsvetenskapen präglas av "konceptuellt kaos" med det centrala begreppet information i mitten av kaoset. Det har länge ställts frågor kring vad information är men professor Mai riktade uppmärksamheten på hur begreppet används. Det sätt vi talar om och använder begreppet information påverkar utformningen av det informationsvetenskapliga området i sin helhet.

Professor Pamela McKenzies keynote hade rubriken "Failures and fixes: practices of information seeking, management, and use". Hon ville speciellt uppmärksamma olika former av informationssökning, inte endast aktiv sökning, och den forskning som gjorts i Europa kring detta. Professor McKenzie framförde också en intressant metafor om genvägar ("desire lines") i

människors informationsbeteenden. Flera exempel ur hennes egen forskning visar hur människor använder sig av dessa genvägar och hur de kunde användas i planeringen och utformningen av olika informationssystem.

Presentationer

Den första sessionen med presentationer behandlade vetenskaplig kommunikation ur tre olika synvinklar. Kim Holmberg (University of Wolverhampton) presenterade forskning kring akademikers kommunikationsstil och innehåll i Twitterflöden. Det visade sig finnas stora skillnader mellan olika ämnesområden och användningen av Twitter för vetenskaplig kommunikation. Jenny Fry (Loughborough University) tog också upp vetenskaplig kommunikation i förhållande till ämnesområden, men på en djupare teoretisk nivå. Hon lade fram tankar kring att utveckla en disciplinär ansats för att analysera vetenskaplig kommunikation och hur tidigare teorier om indelningar i kunskapsområden kunde appliceras. Jela Steinerova (Comenius University Bratislava) avslutade sessionen med att tala om forskning i den digitala miljön och information-sinteraktioner, specifikt inom humanistiska och socialvetenskapliga områden. Hon pekade bland annat på olika former av interaktioner och betydelsen av att integrera informationsbeteenden i designen av informationssystem.

Följande session gick under rubriken teknologier och informationspraktiker. Laura Schumann (Heinrich-Heine University Düsseldorf) presenterade ett forskningsprojekt om Uleåborg som en "ubiquitous city", det vill säga en stad där informationsteknologin är en integrerad del av invånarnas vardag. Inom projektet utfördes kvantitativa och kvalitativa undersökningar främst bland studerande i Uleåborg angående användningen av stadens öppna wlan-nätverk och så kallade UBI hotspots. Det öppna nätverket visade sig vara välanvänt medan UBI-hotspots sällan användes och hade en rad både tekniska och användarrelaterade problem. Adam Girard (University College Dublin) lyfte fram e-böcker och hur forskningen har sett ut kring dem. Hittills har forskningen fokuserat på bland annat ibruktagandet av e-böcker, affärsmodeller samt tillgång till e-böcker och påminner generellt om traditionella användarstudier. Girard ansåg att det är dags för detta forskningsområde att börja ta

hänsyn till kontexten och den betydelse den som helhet innehar för e-bokläsningen. Det behövs en djupare insikt om e-bokläsningen som en del av människors vardag.

Inläring och informationsåtervinning var temat för den tredje sessionen. Jannica Heinström (Tammerfors universitet) inledde med en presentation av ett forskningsprojekt om elevers personliga sätt att arbeta och lära sig inom en samarbetsövning i Wikipedia. Heinström pekade på tre olika sätt som elever arbetade inom skrivövningen: samarbetsinriktat, arbetsintensivt och ämnesorienterat. Dessa stod i växelverkan med både inläring och studieteknik. Tamara Heck (Heinrich-Heine University Düsseldorf) presenterade ett pågående forskningsprojekt som undersöker hur man bäst lär ut informationsåtervinning bland studerande. I projektet används tillämpade inläringsscenarior och resultaten utvärderas noggrant för att bedöma deras lämplighet i undervisningen kring informationsåtervinning. Barbara Wildemuth (University of North Carolina) fokuserade på designen av sökuppgifter i interaktiv informationsåtervinning. Wildemuth lyfte fram designrekommendationer gällande sökningar efter kända objekt och sökningar efter specifik information. Rekommendationerna är sammanställda utgående från ett stort antal tidigare studier och är till hjälp för att utveckla forskningen kring informationsåtervinning.

Den sista sessionen med presentationer gick under temat allmänna bibliotek. Maria Kronqvist-Berg (Åbo Akademi) presenterade resultaten från en innehållsanalys av Facebooksidor administrerade av allmänna bibliotek i Egentliga Finland. Hon fokuserade speciellt på användarnas deltagande och informationsaktiviteter på dessa sidor. Innehållsanalysen pekar på att biblioteken behöver ta sig an en aktiv roll för att öka användardeltagandet och kan utgå från de olika informationsaktiviteterna för att skapa lämpliga strategier. Sarah Hartmann (Heinrich-Heine University Düsseldorf) presenterade en stor kvantitativ undersökning av 31 bibliotek runtom i världen och deras användning av sociala medier (Facebook, Twitter, Youtube). Resultaten tyder bland annat på att de undersökta biblioteken är mycket aktiva med New York Public Library i toppen och att regelbunden aktivitet från biblioteken också ökar aktiviteten hos användarna.

Posters

I konferensen ingick också en traditionell postersession samt en kort muntlig presentation av de förevisade forskningsprojekten. Ett tema som togs upp var forskningsdata i form av användningen av ontologier för forskningsdata och vetenskapsområdets praktiker i hanteringen av forskningsdata. Det fanns också ett par hälsorelaterade projekt om utvecklingen och användningen av digital hälsovårdsservice och journalsystem samt informationspraktiker kring HPV-vaccination i svensk hälsovård. Två posters tangerade forskningsprojekt kring digitaliseringen av arkeologisk data och arkeologisk information i det digitala samhället. Dessutom presenterades fenomenet ”zines” och dess arkivering, samt utvecklingen av bibliotekens stödservicefunktioner för forskare.

Avslutningsvis

Isto Huvila (Åbo Akademi) avslutade konferensen med att belysa hur viktigt det är att mötas kring och uppleva den mångfald det informationsvetenskapliga området utgör. ASIS&T European Workshop är en återkommande tillställning som ordnas nästa gång år 2015 i Osijek i Kroatien och den kan varmt rekommenderas för alla som är intresserade av informationsvetenskap.

Konferenspublikationen för AEW 2013 finns tillgänglig här:

<http://www.abo.fi/sitebuilder/media/29327/aew2013proceedings.pdf>.

En del av presentationerna finns också tillgängliga på konferensens webbsidor (<http://blogs.abo.fi/aew2013/programme/>) och en längre översikt över presentationerna sammanställd av Steffen Rölike (Heinrich-Heine universitet Düsseldorf) finns här: http://www.asis.org/Chapters/Student/esc/wp-content/uploads/2013/07/ConferencePaper_ASIST_Turku2013.pdf.